

Notat

Værktøj til integration af lighed, rimelighed og retfærdighed i Klimaplan 2035

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, at Teknik- og Miljøforvaltningen har fået udviklet et værktøj til at vurdere fordelingen af gevinster og byrder fra Klimaplan 2035s initiativer i forhold til lighed, rimelighed og retfærdighed. Udviklingen af værktøjet er finansieret af Carbon Neutral Cities Alliance, og værktøjet vil udover integrationen af sociale aspekter i Klimaplan 2035 bidrage til, at København lever op til C40s nye medlemskrav.

Baggrund

Der er behov for at ændre mange dele af vores samfund for at afbøde og tilpasse os klimaforandringerne, og Københavns Kommune stiller sig med Klimaplan 2035 i spidsen for en del af denne omstilling. Omstillingen kommer til at berøre københavnernes liv og hverdag – og det vil derfor være væsentligt også at vurdere de sociale aspekter af denne omstilling. Det gælder bl.a. i forhold til fordeling af gevinster og byrder.

Teknik- og Miljøforvaltningen har fået udviklet et værktøj i samarbejde med Socialforvaltningen, Tænk tanken CONCITO, KL samt forskere fra Københavns Universitet og Copenhagen Business School, der skal bruges til at vurdere Klimaplan 2035s initiativer i forhold til fordelingen af gevinster og byrder. Disse vurderinger vil blive benyttet til at justere klimaplanens initiativer frem mod godkendelsen af høringsudkastet til klimaplanen. For de fleste initiativer forventes justeringen at blive i form af en række opmærksomhedspunkter til implementering, som fx:

- Opmærksomhed på at alle københavnere, herunder lavindkomstgrupper, reelt får adgang til initiativer om økonomisk støtte til klimatiltag
- Opmærksomhed på at initiativer om information til københavnere reelt er tilgængelig for alle københavnere ved at tage højde for eventuelle sprogbarrierer eller københavnere med læse- eller høreudfordringer.
- Opmærksomhed på, at der skabes reel adgang og mulighed for deltagelse i klimahandlinger- og fællesskaber, samt reel adgang til positive merværdier for alle københavnere, herunder borgere der er socialt udsatte, borgere med handicap, mv.

16-09-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 12499

Dokumentnummer i F2
145470

Sagsnummer i eDoc
2024-0213794

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Øget fokus på lighed, rimelighed og retfærdighed i bynetværk

København er medlem af de bydrevne internationale klimanetværk Carbon Neutral Cities Alliance (CNCA) og C40 (se bilag 2). Begge netværk sætter i stigende grad fokus på, hvordan byer kan integrere lighed, rimelighed og retfærdighed i klimaplaner.

CNCA har finansieret udviklingen af værktøjet til at vurdere klimainitiativer for København på grund af deres øgede fokus på klimaretfærdighed. Med værktøjet, der er udviklet specifikt for København, har København mulighed for at være blandt de førende CNCA-byer i integrationen af sociale aspekter i klimaarbejdet. Ligeledes vil læring og viden fra udviklingen af værktøjet blive delt med andre byer, der skal arbejde med integrering af sociale aspekter i klimaarbejdet.

C40 har i 2023 udviklet et nyt rammeværk for medlemsbyernes klimahandleplaner. Rammeværket beskriver en række krav, som medlemsbyerne er forpligtet til at leve op til. Centralt i rammeværket er et fokus på lighed, rimelighed og retfærdighed. Det gælder for både initiativer med fokus på CO₂-reduktion og klimatilpasning. Værktøjet understøtter dermed at København kan leve op til C40s nye krav med Klimaplan 2035.

C40s nye rammeværk er nu i en pilotfase. Københavns Kommune deltager på administrativt niveau som pilotby under udarbejdelsen af Klimaplan 2035. C40 har ikke offentliggjort hvilke byer der deltager som pilot.

Alle danske kommuner udvikler i regi af Klimaalliancen (se bilag 2) klimahandleplaner. Disse handleplaner skal også leve op til C40s nye rammeværk. Læring fra udviklingen af Københavns værktøj bliver efterspurg og delt til de øvrige danske byer i Klimaalliancen af CONCITO og KL.

Afgrænsningen for værktøjet

Formålet med værktøjet er at mindske uligheden i fordelingen af gevinster og byrder som konsekvens af Klimaplan 2035, særligt for de borgere der i forvejen er udsatte i København. Fokus er at undgå at disse borgere bliver "dobbeltsatte", og at klimainitiativernes merværdier bidrager til at skabe bedre forudsætninger for alle københavnere.

De udsatte borgergrupper er blevet kortlagt ved at sammenholde C40 vejledning til retfærdighed med Københavns Kommunes eksisterende rapporteringer, politikker og strategier. Det tæller bl.a.:

- Status på København 2023 og Københavns Doughnut 2023 udarbejdet af Økonomiforvaltningen
- Politik for Udsatte byområder fra 2017
- Socialudvalgets strategiske indsatsområder 2023-2025 fra 2022
- Plan for bekæmpelse af hjemløshed i København fra 2022

Repræsentanter for flere udsatte borgergrupper er blevet inddraget i udviklingen af værktøjet for at uddybe deres udfordringer og behov. Denne inddragelse er blevet muliggjort gennem samarbejdet med Socialforvaltningen. De inddragede borgere og repræsentanter er medlemmer af eksisterende råd i Københavns Kommune. Disse råd er Udsatterådet, Frivilligrådet, Handicaprådet, Ældrerådet, Ungeråd KBH og Københavns Fælleselevråd.

Politisk handlerum

Et eller flere udvalgsmedlemmer kan hæve sagen til en beslutningssag, så den behandles på et kommende møde i Teknik- og Miljøudvalget. Det kan fx gøres med henblik på at vedtage, at forvaltningen skal igangsætte yderligere afdækning af Klimaplan 2035s positive og negative påvirkninger på udsatte borgere i København.

Videre proces

Teknik- og Miljøforvaltningen foretager vurderinger af klimainitiativer ved hjælp af værktøjet frem mod færdiggørelsen af Klimaplan 2035. På baggrund af resultaterne af vurderingerne, vil klimainitiativerne blive justeret frem mod den politiske behandling af høringsudkastet til Klimaplan 2035.

Karsten Biering Nielsen
Vicedirektør

Bilag 1 Overblik over politisk behandling

Sagen har ikke tidligere været behandlet politisk.

16-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12499

Dokumentnummer i F2
145470

Sagsnummer eDoc
2024-0213794

Klima og Byudvikling

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 2 Bynetværk om klima

Bilaget introducerer C40, Carbon Neutral Cities Alliance og Klimaalliancen, der alle er bynetværk, som København er medlem af. Omdrejningspunktet for alle tre netværk er at styrke klimaindsatserne i byer.

C40 Cities

C40 (eller C40 Cities) er et internationalt netværk af byer fra hele verden. C40 startede som et netværk for megabyer, der ville reducere CO₂-udledningerne og sikre byer mod klimaforandringer. I dag består C40 af 96 byer. København er med som "Innovationsby", som er en betegnelse for byer, der ikke er en megaby, men er førende og innovative på den grønne dagsorden. Der er 22 innovationsbyer i C40.

C40 har siden 2017 haft et af sine kontorer i København placeret i BLOXHUB.

I oktober 2019 afholdt København det syvende C40 topmøde. På topmødet deltog borgmestre og øvrige repræsentanter fra C40-byerne. I forbindelse med topmødet i København vedtog C40 en Global Green New Deal, der forpligter byerne til at holde den globale opvarmning under 1,5°C-målet i Paris-aftalen.

København deltager i en lang række netværk i C40, hvor byerne udveksler erfaringer og idéer inden for bl.a. energieffektivitet i bygninger, forbrugsbaserede udledninger, bæredygtigt byggeri, klimatilpasning, retfærdighed, mobilitet, mm.

Carbon Neutral Cities Alliance

Carbon Neutral Cities Alliance (CNCA) er ligesom C40 et internationalt bynetværk. Netværket er dog markant mindre med kun 22 medlemsbyer. Netværket blev etableret i 2014 i København og består af verdens førende byer inden for klimahandling, som bl.a. tæller de nordiske hovedstæder, samt Amsterdam, London, New York, Vancouver, San Francisco m.fl.

I CNCA udveksler byerne erfaringer og ideer indenfor bl.a. energieffektivitet i bygninger, energiproduktion, forbrugsbaserede udledninger, bæredygtigt byggeri, retfærdighed, mm.

Klimaalliancen

København indtrådte i 2023 i det nationale kommune-partnerskab Klimaalliancen. Partnerskabet er etableret af KL, de 5 regioner og Realda-nia med Tænketanken CONCITO og C40 som videnspartnere. Alle danske kommuner er indtrådt i Klimaalliancen.

16-09-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12499

Dokumentnummer i F2
145470

Sagsnummer eDoc
2024-0213794

Klima og Byudvikling

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Hvor det tidligere kun var C40-netværkets byer, der gennem medlemskabet i bynetværket var forpligtet til at udarbejde klimahandleplaner efter C40s rammeværk, har alle danske kommuner, i regi af Klimaalliancen, forpligtet sig til at udarbejde klimahandleplaner, der lever op til de krav, som C40 stiller for deres medlemsbyer.

Klimaalliancen har et todelt fokus. Der er dels fokus på at understøtte kommunerne i at realisere deres eksisterende klimaplaner. Herudover er der igangsat en række klimaudviklingsspor med fokus på de dele af klimaarbejdet, hvor kommunerne har behov for ny viden og nye værktøjer. Opgørelse og nedbringelse af forbrugsbaserede udledninger er et af udviklingssporene.